

LJUDSKA JEZA V JUGOSLAVIJI JE ZOPET PREPREČILA PODPIS PAKTA Z OSIŠČEM

BOJNI DUH SRBSKEGA HEROIZMA GRADI ZOPET BARIKADE ZA KRVAVO BORBO ZA SVOBODO IN DEMOKRACIJO. — SRBI, KI SO NAM IZVOJEVALI DRŽAVO, JO BODO V KRVI PRERODILI, DA JE BODO VREDNI TUDI SLOVENC I IN HRVATJE

Rusija bo pomagala Turčiji v njeni vojni z Nemčijo

Zedinjene države, Velika Britanija in Sovjetska Rusija so intervenirale pri jugoslovanski vladi, na katero so apelirale, naj se ne ukloni nemškimi zahtevam.

Anglija ima ogromne zaloge raznih letal

Večja rezerva letal v zgodovini Anglije. — Večje število težkih ameriških bombnikov je preletelo ocean.

LONDON, 23. marca. — Anglijska vlada je danes naznanila, da so pristali v Angliji ogromni zaloge težkih ameriških bombnikov, ki so pravkar brez nezgode preleteli ocean. Med njimi je tudi nekaj ameriških letal, da zre za zaupanjem v njihovo uporabo.

Večje angleške zračne sile so najzadnje v zgodovini Anglije, je izjavil lord Beaverbrook, minister zračne sile. Dejala je, da je Anglija posekala rekorde v zgodovini aviacije, ko tako glede bombnikov kot glede naglih lovskih letal.

"Lepa Vida"

Znana predstava "Lepa Vida" nam je dal dramski zbor "Verovšek" na odru Slovenskega doma na 121. ulici, ki je bila odigrana največjim umskim in srčnim nastopom vseh igralcev, katerim je ustvarila zlasti scenarist Jeraj-Slaby tako prekrasno in krasno značaj, da se vsa publika naravnost čudoviti-kreativni si.

Simpatija za Grke

Junaška borba grškega naroda za zgradbo občinskega doma v Amerikanci. Po vseh mednarodnih prizadevanjih, da bi se vršilo priredbe za pomoč pri gradnji civilistom, ki so v vojni izgubili domove. V Clevelandu bodo v sredo 26. zvečer vršili gledališki predstavi v podprizidni pomožni akciji, pri kateri nastopijo odlični igralci, ki bodo brezplačni. Vsi nastopniki bodo vršili v Palace gledališču druga pa v State gledališču. Cena vstopnic za vse sešteje \$1.00. Obe predstavi bodo enaki in pričetna v 8. uri.

Novi grobovi

LOUIS KOČJAS
V nedeljo jutraj je nagloma preminil Louis Kočjas, star 61 let, stanujoč na 21355 Miller Ave. Tukaj zapuša brata Jima in več sorodnikov. Rojen je bil v Doljni straži, fara Prečna kjer zapuša soprogo in dve hčeri in več drugih sorodnikov. Tukaj je bival 40 let. Pogreb se bo vršil v tork popoldne ob 1:00 uri iz Jos. Zelc in sinovi pogrebnega zavoda na 458 East 152nd St. — Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalih naše sožalje!

FRANK KRALL
V soboto popoldne je preminil v sanatoriju na 18126 Euclid Ave. rojak Frank Krall, samec, v starosti 69 let. Doma je bil iz St. Vida pri Zatični, odkoder je prišel v Ameriko pred 40 leti. Stanoval je pri Champin na 15711 Saranac Rd. Tukaj ne zapuša nobenih sorodnikov; bil je birmanski boter Louisu in Jamesu Kolence. V starem kraju zapuša nekaj sorodnikov. — Tukaj je delal zadnjih 38 let na Section Gank v New York Central R. R. Pogreb se bo vršil v tork jutraj ob 9:30 in pogrebnega zavoda August F. Svetek na 478 East 152nd St. v cerkev Marije Vnebovzjetje in potem na sv. Pavla pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin!

ANTONIA BRADAC
V soboto jutraj je preminila pionirka Antonia Bradac, rojena Zupančič, poznana pod imenom Korenka. Stara je bila 83 let in rojena v vasi Veliki Lipovec, fara Ajdovčevo. Stanovala je na 920 East 200th St. Rajna je bila vdova že 40 let. V Ameriko je dospela pred 38 leti. Tu zapuša štiri sinove, Martina, Josepha, Franka, Jamesa in hčer Mary, poroč. Zaletel. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti v tork jutraj ob 9. uri v cerkev sv. Kristine in potem na sv. Pavla pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalih naše sožalje!

FRANK ANTONIA
Za srčno hibo je preminil Frank Antonia, star 62 let. Doma je bil iz Pijave Gorice, odkoder je prišel v Ameriko pred 36 leti. Tukaj zapuša dva sinova, Franka in Stanleyja in tri hčere Mary Crytzer, Jennie Kresse in Josephine Playko. Bil je član društvo Janeza Krstnika, št. 37 ABZ. Pogreb se bo vršil v sredo jutraj ob deveti uri iz Frank Zakrajšek pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. Naj v miru počiva. Ostalim naše sožalje!

Naznanilo
Harold A. Hayward, manager od "Foreign Banking Dept. of Cleveland Trust Co." naznanja, da banka in njenih 48 uradov še odpravlja vse pošiljke v staro domovino. elika noč se bliža in tisti, ki nameravajo poslati denar v staro domovino, lahko pošljejo iz glavnega urada Cleveland Trust Co. ali z vašega najbližjega urada.

Če ne bo vojne z Nemčijo bo izbruhnila v Jugoslaviji civilna vojna

Ljudstvo in armada grozita z revolto, če vlada kapitulira pred osiščem. — Med Hrvati vladajo splošne pronemške simpatije.

Ker bje danes Jugoslaviji nje-na zgodovinska ura in ker so njeni odloki največje važnosti samo zanj, temveč za ves Balkan in za zmago svobode nad kruto tiranijo, zato bomo objavili podrobno in v zaporednem redu vse dogodke, kakor so se dogajali od sobote preko nedelje do danes (do ponedeljka jutraj). Ako so ti dogodki važni za tujoce, so tem važnejši za nas, ko gre za usodo dežele, ki nam je bila stara domovina. — Uredništvo.

Demonstracije ljudstva v Jugoslaviji

BEOGRAD, 22. marca — Jugoslovanska vlada, ki se je nočoj uklonila nemških zahtevam, je s tem izzvala veliko nevarnost civilne vojne v deželi.

Da vlada med jugoslovanskim ljudstvom silno nezadovoljstvo in razburjenje, je razvidno iz masnih resignacij visokih častnikov, iz protestnih demonstracij v mnogih jugoslovanskih mestih in iz velikega nezadovoljstva v armadi.

Pritisk Nemčije na Jugoslavijo

Vladni krogi naznanjajo, da izvaja nemški poslanik nanje silen pritisk, češ, da Hitler ne trpi nobenega oklevanja več in da zahteva, da odpotujejo ministri v nedeljo na Dunaj.

S tem ultimatom, ki visi nad njegovo glavo, se je knezu Pavletu posrečilo skrpati skupaj jugoslovanski kabinet s tem, da je pregovoril dvoje Srbov, da sprejmeta ministrski mesti, ki so izpraznjena z odstopom treh srbskih ministrov. Tretje ministrsko mesto pa je ponudil nekemu Slovencu, ki je bil že prej član kabineta, v katerem je bil minister brez listnice.

Duhovnik Kulovec vstopil v vlado "apizarjev"

Ta Slovenec je duhovnik Kulovec, naslednjik pokojnega Korosca, ki je s sprejemom listnice justičnega ministra pomagal zlomiti vladno krizo, ko je pred njim odklonil to ministrsko mesto Svetozar Iykovič, ban Hrvat-ske.

gjevič, predsednik kmečkega zdru-garstva, ki je postal minister poljedelstva, in dr. Dragomir Ikončić, bivši načelnik srbske demokratske stranke, ki je postal minister za socialno politiko.

Možna resignacija nadaljnih ministrov

Možno pa je, da bodo resignirali nadaljni ministri, s čemer bo nastala ponovna kriza, ki utegne zopet zavleči odhod ministrov na Dunaj. Prijatelji dveh srbskih ministrov, ki sta z veliko nevoljo in odporom prevzela ministrski mesti, so izjavili, da je možno, da bosta tudi ta dva v zadnjem trenutku "s patriotično gesto" resignirala.

Razpust organizacije rezervnih častnikov

Za primer naj se navede sledeče: Danes se je razpustila organizacija rezervnih častnikov, ki je podala za svoj čin sledečo izjavo:

"Mi stojimo na pragu odloka in sporazuma, ki ne odgovarja naši narodni časti in naši neodvisnosti. Da damo izraza svojemu nezadovoljstvu in protestu kot rezervni častniki in bojevniki, smo sklenili, razpustiti našo organizacijo.

Civilna vojna ali vojna z Nemčijo

Živojin Balugđić, bivši poslanik v Berlinu in učitelj pokojnega kralja Aleksandra, je sumiral položaj sledeče: "Pred nami je zdaj samo še dvoje potov: civilna vojna ali pa vojna z Nemčijo."

Da se je vlada odločila, riskirati civilno vojno mesto vojne z Nemčijo, je razvidno iz komunikacije, ki ga bo priobčilo v nedeljo jugoslovansko časopisje. V tem komunikaciju bo izjavljeno, da "veliki narodi lahko jemljejo nase velike rizike, katerih mali narodi ne morejo, zato je Jugoslavija sklenila, da ohrani svojo nevtralnost in mir, ki sta temeljna pogoja njenega

razvoja in napredka." "Mi ne zahtevamo od nikogar ničesar, toda tudi nikomer ničesar ne damo. Mi se nočemo posluževati našega orožja, razen v slučaju napada. Zato bo Jugoslavija ostala izven vojne, dokler bo spoštovana njena suverenost in neodvisnost."

Ukana v besedilu pogodbe

Opomba uredništvo: — Rečeno je, da bo šlo preko Jugoslavije proti Grčiji samo nemško orožje in druge vojne potrebščine ter bolniški vlaki z ranjenci, ne bodo pa šle preko Jugoslavije nemške vojaške čete. Toda v pogodbi je tudi točka, ki pravi, da jugoslovanska vlada nima pravice do pregleda in inspekcije nemških vlakov, ki bodo šli preko njenega ozemlja. To pomeni, da bodo ti vlaki lahko natrpani z nemškimi vojaštvom, ki jih vlada v njihovih vagonih ne bo videla ali pa jih "uradno" ne bo hotela videti.

Ostavke v masi

Do sobote večer so v protest proti sprejemu pogodbe resignirali že sledeči jugoslovanski dostojanstveniki: trije kabinetski ministri, osem senatorjev, jugoslovanski poslanik v Rusiji in gubernor vojaško silno važnega Vardarskega distrikta, preko katerega bi Nemci udarili na Grčijo. Nadaljnih resignacij se pa še pričakuje.

Neodvisna demokratska stranka je naročila vsem svojim voditeljem, naj podajo svoje ostavke. Ta stranka sestoji večinom iz Srbov, ki žive na Hrvatskem.

Srbski kmetje vzdržujejo staro srbsko tradicijo borbe za svobodo

Srbska kmečka stranka ni hotela imenovati naslednika dr. Branku Cubriloviču, ministru poljedelstva, ki je resigniral ter je izjavila, da ne mara imeti nobenega opravka z vlado, ki se ne more ali noče upreti nemškimi zahtevam. Ta stranka bo jutri pozvala vse svoje člane, ki so v državnih službah, da resignirajo iz svojih položajev.

Pevski refren jugoslovanske vojske

Vojaki na vojaških vlakih, ki vozijo skozi južno Srbijo, pevajo: "Mi se ne bojimo Nemcev in Madžarov, bojimo se pa naših lastnih ministrov." V srbskem jeziku je to ritmični refren, ki postaja zdaj geslo vseh antinacističkih in antifašističnih elementov.

Burna seja kabineta

Dokaz trpkih in sovražnih čustev, ki izbijajo na dan, je bil podan pri kabinetski seji, ko je neki minister obtožil zunanega ministra Cincar - Markovića, da je slednji utajil vladi brzovjavo, v kateri jugoslovanski poslanik v Rusiji obvešča jugoslovansko vlado o podrobnostih vzajemnega prijateljstva in nenapadalnega pakta med Rusijo in Jugoslavijo, katerega je Rusija pripravljena skleniti.

Ostavka jugoslovanske poslanika v Moskvi

Milan Gavrilović, jugoslovanski poslanik v Rusiji, je bil eden izmed prvih, ki je podal vladi svojo ostavko, kar je pač značilno in kar jasno dokazuje, da gleda Rusija z nevoljo na kapitulacijo jugoslovanske vlade.

Izdajalec Stojadinovič v oblasti Angležev

KAIRO, Egipt, 22. marca. — Jugoslovanske oblasti, ki so izgale Milana Stojadinovića, bivšega jugoslovanskega premijera v Grčijo, so slednjega izročile "vavstvo" ondotnim angleškim oblastim, ker so se bale, da bi utegnil Stojadinovič narediti potezo, kakršno je naredil norveški izdajalec Quisling, ki se je postavil na čelo norveške lutkarske vlade, ki jo imajo Nemci na vajehtih.

Ljudska jeza je zopet preprečila podpis pakta

BEOGRAD, 24. marca. (Ponedeljek) — Jugoslovanskim vladnim voditeljem so se vsled srdite ljudske jeze in ljudskih demonstracij proti osišču izjavila vsa prizadevanja, da bi formirali novo vlado, zato ne bo zopet nič z načrtom, da bi se podpisalo jutri na Dunaju pakt med Nemčijo in Jugoslavijo. — Knez Pavle, premier Cvetković in minister zunanjih zadev Cincar - Marković so se podali snoč okoli polnoči k počitku, ne da bi objavili kak komunikacijo, kakor se je pričakovalo.

(Dalje na 2. strani)

Doma

Iz bolnišnice se je vrnil na svoj dom Mr. John Princ, 6305 Glass Ave., kjer ga prijatelji lahko obiščejo. Želimo mu skorajšnje okrevanje.

Seja za Rdeči križ

Nočoj se vrši v Knausovi dvorani seja za vse, ki pobirajo doneske za Rdeči križ. Pridite točno ob 8. uri, je več važnega, da sej pogovorimo. Vas prosim in va- bi odboz.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPR AVNOSTI"

» ENAKOPR AVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50
za 3 mesece	\$3.00; za 6 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	\$6.00
za 3 mesece	\$3.25; za 6 mesece \$1.60
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50
za 3 mesece	\$2.50; za 6 mesece \$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:	
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev \$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

JUGOSLAVIJA

Konkretnih člankov o politiki Jugoslavije, ki bo odločila njeno bodočnost, danes ni mogoče pisati, ker se odloki oziroma neodloki jugoslovanske vlade, ki si na vse kriplje prizadeva, da izbegne zanki, ki visi nad njo, iz dneva v dan izpreminjajo.

Iz večerašnjih poročil v "Plain Dealerju" je posneti, kakor da je že vse izgubljeno, toda med večerašnjim in današnjim dnem je preteklo 24 ur, v katerem času se utegne marsikaj primeriti. Ali bo jugoslovanska vlada podpisala pakt ali ne, ali je do tega upravičena ali neupravičena, ne vemo, ker nam niso znani pogoji, ki so jih ji stavili Nemci, kakor tudi ne posledice, ki bi nastale, če teh pogojev ne sprejme in se ne ukloni. Po našem mnenju bi bil za Jugoslavijo edin izhod v borbi ob strani Anglije in Turčije, s čemer bi se odprla Hitlerju nova ogromna fronta, katere se nemški generalni štab tako strahno boji in katera bi utegnila postati usodna za Nemčijo.

V sedanjih velikih stiskah, v katerih se nahaja Jugoslavija, pa nam je v veliko čast in zadoščenje zadržanje in stališče jugoslovanskega ljudstva in jugoslovanske armade — torej vseh tistih ljudi, ki bi v slučaju vojne največ trpeli — ki nočeta, ne glede na posledice, ničesar slišati o "apizanju" Nemčije. Zdrav razum jugoslovanskega kmeta in jugoslovanskega vojaka jima pravi, da uklon Nemčiji ne more prinesiti deželi ničesar dobrega, ker se jugoslovansko ljudstvo popolnoma upravičeno in pravilno zaveda, da čim Jugoslavija ponudi Hitlerju prst, bo siednji zgrabil za celo roko.

V "Cleveland Plain Dealer"-ju z dne 22. marca smo brai lep uredniški članek "Yugoslavia Totters," v katerem je rečeno med drugim sledeče:

Jugoslavija se maje na robu prepada, na čigar dnu so nakupičene kosti Slovaške, Madžarske, Rumunije in Bolgarije — samih držav, ki so nespametno zaupale Nemčiji ter podpisale svoje pogodbe z osiščem.

Samo naraščajoča ljudska opozicija more preprečiti knezu Pavletu in njegovemu kabinetu ta usoden korak, da spravita deželo pod nacijski jarem.

Jugoslovanska vlada je pripravljena, podvzeti ta korak v upanju, da ona ne bo smrtno ranjena kakor so bile države, ki so storile to pred njo. Jugoslavija je pripravljena, dovoliti Nemčiji preko svojega ozemlja prevoz nemškega materiala in bolniških vlakov, ne pa prevoza nemškega vojaštva.

Toda čim bo enkrat vržena zanka okoli vratu te največje balkanske države, bo Nemčija to zanko zatezala, kakor bo to zahtevala njena strategija v njeni bodoči kampanji proti Grčiji in Angliji. Po vseh zgledih, ki so bili že podani svetu, morejo Nemčiji zaupati samo še najneumnejši in najlahkovernejši ljudje. Nacisti se ne lote takih zadev samo na pol. Omiljen pakt z Jugoslavijo ni ničesar drugega kot pričetak konca jugoslovanske neodvisnosti, izvzemši če prevladajo v Jugoslaviji nasprotujoče moči, ki so že dale čutili vladi svoj močan vpliv.

Opozicija prihaja od silnih in močnih elementov. Prva v opoziciji je stranka srbskih zemljoradnikov. Eden izmed srbskih ministrov, ki so v znak protesta proti pogodbi resignirali, je član te stranke, katere voditelj je Milan Gavrilović, jugoslovanski poslanik v Moskvi, ki je med tem tudi že resigniral. Stranka je ukazala vsem svojim članom, ki imajo vladne službe, da podajo ostavko. Med temi bo najbrže tudi šest senatorjev.

Ministri so resignirali, ko je kronski svet na svoji seji odločil, da se odobri pogodba z Nemčijo. Regent si zdaj prizadeva nadomestiti te može z ministri, ki bodo pri volji ukloniti se Nemčiji. Knez Pavle in ostali, ki stojijo za njim, se dobro zavedajo, da nimajo za seboj ujedinenega ljudstva. Zato so se obojavljali storiti usodni korak, dokler niso menili, da so krepilji armade porezani, kar se je zgodilo z "upokojitvijo" starih visokih generalov, ki bi utegnili delati vladi sitnosti. V Beogradu pa so se požurili zagotoviti, da je bila ta upokojitev običajna "rutinska zadeva."

Ako bo Jugoslavija res podpisala ta pakt smrti, bo Hitler prav storil, če bo previden pri svojih korakih, kajti njegov prvi prestopek utegne povzročiti v Jugoslaviji eksplozijo, ki bo vzpostavila reputacijo Jugoslovancov kot divjih in hrabrih borecev za svobodo. Hitler ne bo dobil

Jugoslovancov z onim postopanjem, s kakršnim je postopal proti ostalim svojim žrtvam. Zato je še vse prezgodaj, da bi že obupavali nad Beogradom in nad njegovim stališčem, katerega bo zavzel v vojni med svobodo in despotizmom.

LJUDSKA JEZA V JUGOSLAVIJI JE ZOPET PREPREČILA PODPIS PAKTA Z OSIŠČEM

(Dalje s 1. strani)

Pogašenje luči na posebnem vlakcu

Mesto komunikeja je samo neki vladni uradnik izjavil: "Nocoj ne bo nič", nakar se je zaprlo na vlakcu, ki je čakal na odhod ministrov na Dunaj, centralno kurjavo ter pogasilo luči.

V nedeljo zvečer je bila rečeno, da je vlada našla troje ljudi, ki bodo prevzeli mesta odstojnih ministrov, toda ta vest se je izkazala za neresnično. Vlada je spoznala, da ji je nemogoče dobiti ljudi, ki bi prevzeli nase soodgovornost podpisa tega pakta.

Po vseh jugoslovanskih mestih in drugih krajih se vrše ogromne ljudske demonstracije proti paktu Jugoslavije z Nemčijo in Italijo. Na ulicah mest se zbira deset - tisoče ljudi, ki prepevajo bojne pesmi ter protestirajo proti nameravani zvezi z osiščem.

Nemirno razpoloženje v jugoslovanski armadi

V jugoslovanski vladi vlada nemirno razpoloženje. Visoki vojaški krogi naznanjajo, da kažejo mladi srbski oficirji "silno nevoljo" nad izjavo vojnega ministra, da se mora Jugoslavija ukloniti osišču, češ, da njena armada ni pripravljena.

Včeraj se je v Beogradu zopet naznanilo, da bo posebna jugoslovanska delegacija odpotovala danes opoldne na Dunaj, toda takih izjav je bilo že toliko, da se zdaj ne polaga nanje nobene važnosti več.

Prisrčne ovacije odstojnim ministrom

Doslej se ni še od nikoder poročalo o dejanjih nasilja, dasi se povsod vrše silne demonstracije ljudstva. V nekaterih krajih se je zbralo do 30,000 ljudi, ki so klicali "slavo" onim trem ministrom, ki so v protest proti podpisu pakta resignirali.

Ko je prišel Branko Cubriović, minister poljedelstva, ki je cneid izmed onih, ki so podali ostavko, na svoj dom v Banjo Lukto, ga je na kolodvoru sprejelo

tisoče in tisoče kmetov, ki so mu priredili burne in prisrčne ovacije.

Demonstracije v Skoplju in Kragujevacu

V Kragujevacu je demonstriralo na ulicah 10,000 Srbov; prepevajočih stare srbske bojne pesmi.

Nadaljna množica 10,000 Srbov je demonstrirala v Skoplju v južni Srbiji, kateri kraj leži blizu grške meje.

Vladi v Beogradu prihajajo brzojavke Jugoslovancov, živčnih v vseh delih sveta, naj se ne ukloni osišču.

Tudi Grčija protestira proti nameravani paktu, ugotavljajoč, da bodo zapečateni nemški vlaki prej ali slej vozili poleg vojnega materiala preko Jugoslavije tudi nemško vojaštvo.

Nemci razjarjeni

Nemški krogi v Berlinu postajajo vedno bolj razjarjeni zaradi oklevanje Jugoslavije. — Angleški krogi naznanjajo, da je bilo knezu Pavletu, ki je, kar se njega tiče, docela prežet z angleškimi simpatijami, povedano, da če Jugoslavija podpiše pakt z osiščem, bo s tem izgubila simpatije Velike Britanije, Zedinjenih držav, Grčije in najbrže tudi Sovjetske Rusije.

Ljudska jeza prekipeva. — Armada grozi z revolto

BEograd, 24. marca. — Med jugoslovanskim ljudstvom sta pričela pdekipevati jeza in odpor proti nameravani zvezi z osiščem, kar se je pričelo kazati z eksplozijami bomb, z ogromnimi javnimi shodi ter z javno grožnjo armade, da bo revoltirala proti vladi, ako vlada res podpiše z Nemčijo pakt, kakor je bilo javljeno.

Angleška armada ob jugoslovanski meji

Razburjenje in napetost ljudstva je še narasla, ko so prispele poročila, da se angleška armada naglo pomika preko Grčije ter da je že dospela na mejo Jugoslavije vzdolž Vardarske

doline, po kateri bi hoteli Nemci vdreti v Grčijo.

Pronemške simpatije Hrvatov

V Sisku na Hrvaškem je večeraj v bližini kipa kralja Petra eksplozirala bomba, ki so jo položili tja po vsej priliki hrvatski nacionalisti, hoteli s tem protestirati proti splošnim pronemškim simpatijam Hrvatov.

Sokolstvo zahteva vojno z osiščem

Jugoslovansko Sokolstvo, ki šteje 300,000 članstva, je brzojavno zahtevalo od jugoslovanske vlade "akcijo, kakršno zahtevajo čustva jugoslovanskega ljudstva (vojno z osiščem). Knez Pavle je prejel nad 10,000 protestnih brzojavk.

IZ STARE DOMOVINE

Nakaznice za kruh

Od 1. februarja naprej so na vsem področju dravske banovine ali Slovenije uvedene uradne nakaznice za kruh in moko. Normalna nakaznica za odraslo osebo daje pravico nakupa 1 kilograma pšenične moke odnosno testenin ali 3.33 kilograma enotnega kruha. Ki se peče iz 40% pšenične in 60% koruzne moke, na teden. Mesečna količina znaša torej za odraslo osebo 4 kilograma pšenične moke ali 13.33 kilograma enotnega kruha. Za otroke je količina manjša, za težake pa nekaj večja. Posebne nakaznice so izdane za družinske poglavarje, za posameznike, za tujce, za gostinske obrate, za zavode in ustanove.

Podlistkar

V Ljubljani je v starosti 72 let nagloma umrl Josip Suchy, ki je bil širši javnosti znan kot avtor številnih prijetno satiričnih dogodbinj in podlistkov. Po dobro završenih študijah je bil mnogo let v službi pri dunajski Trgovski zbornici, znanje slovanskih, romanskih in orientalskih jezikov pa mu je odprlo pot v konzularno službo. Kot tak je živel v Aleksandriji, v Carigradu, v Perziji, v Indiji in na Cejlonu. Zadnja leta je bival v Ljubljani, vedno duhovit, živahen in mladosten. Po rodu je bil iz Kamnika, med prijatelji imenovan Krištofov Pepček.

Smrt Metličana

V Metliki v Beli Krajini je umrl splošno znani metliški gospodar in hotelir Dako Makar. V Metliki se je priselil mlad iz bližnjega Žumberka. Bil je polnih 30 let starosta metliškega Sokola. Pred leti je svoje rojake zastopal tudi v narodni skupščini kot poslanec.

Radijski davek

Luksuzni davki, ki so bili v Jugoslaviji z novim letom močno zvišani, so prizadeli tudi radijske aparate. Prometni davek na radijske aparate se je zvišal od 20 na 40%, luksuzni pa od 24 na 40%. K temu pride še carina in drugi stroški, tako da predstavlja nakupna cena radija do 200% tovarniške cene. Pred nekaj leti je stal dober radijski aparat 3600 dinarjev, lani se je cena radi zvišanih davkov dvignila na 3800 dinarjev, z najnovejšim povišanjem davka pa bo cena takega aparata znašala kar 5600 dinarjev.

Milo pod kontrolo

Trgovci na drobno morajo milo za pranje prodajati potrošnikom po določeni ceni, postopno po njihovih prejšnjih nakupih, in to samo svojim stalnim odje-

malcem, v sorazmerju z njihovimi dejanskimi potrebami. Nobeni stranki ne smejo trgovci na drobno za potrebe enega gospodinjstva prodati na teden več nego en kilogram mila za pranje.

Voljčja nadloga

Blizu Dolge vasi pri Kočevju so nedavno lovci napravili pogon na volka, ki je uničeval divjačino v tamkajšnjih loviščih. Po daljšem zasledovanju so ga našli in ustrelili. Banska uprava v Zagrebu dobiva iz raznih krajev vrbaske banovine poročila o volkovih, ki napadajo drobnico in govedo. Zaradi obilice snega v gorah prihajajo volkovi v bližino ljudskih selišč.

Počaščen konjiček

Ko so nedavno v Mostarju slavili 22-letnico osvobođenja, je bil deležen velike pozornosti tudi konjiček Andrija, ki je bil pred 22 leti s srbsko vojsko kot nosilec strojne puške na solunski fronti ter je prinesel isto tudi v osvobojeni Mostar.

Zemlja v pušči

Gospodarska sekcija Hrvatske seljačke stranke je pričela z živahno akcijo, da bi hrvatski kmetje obdelali vsako ped plodne zemlje. Lani je ostalo v banovini Hrvatski okoli 400,000 oralov plodne zemlje neobdelane. Posestnikom, ki ne bodo obdelali svoje plodne zemlje, grozijo oblastva z odvzemom posestev, češ, da kmet, ki pušča dobro zemljo v pušči, je sovražnik naroda in države.

Samotar v pečini

Kakih 150 km daleč od Beograda živi nenavaden samotar. Če se pelješ iz Petrovca na Mlavi proti Gornjaku, po pokrajini, ki jo je opeval Gjura Jakšić, in vstopiš v gornjaško sotesko, ugledaš na desni strani ceste nad šumečo Mlavo veliko špiljo v steni. Vhod v špiljo je zaprt s trnjem. Tu prebiva že dolga leta samotar s čredo ovač. Izdeluje sir, ki je odlične kakovosti, ga prodaja in živi od tega. Vsa okolica rada kupuje njegov sir, ki je baje izredno dober. Tako se samotarju ni treba oddaljevati iz skalovja, ker kupec radi sami prihajajo k njemu.

ŠKRAT

Nada: "Dušan je bil največja ljubezen."

Vera: "Kaj si ga tako bila?"

Nada: "Ne, tōda on je skoro dva metra visok."

V prejšnjem stoletju sta dva brata Jakobi po imenu den je bil genialen matematični drugi izumitelj galvanoplastnega postopka.

Javnost je za drugega vedela nego za prvega, če se je bil ta pomembnejši, in se je dogajalo, da so matematično stalno zamenjavali z galvanoplastikom. Matematik pa bil človek brez humorja, in se je spet kdo v njem zmedel je imel navado reči: "Oprezaj nisem jaz, temveč moj brat!"

Nekoč ga je vprašal nekdo: "Ah, vi ste brat slovenskega Jakobija?"

Učenjak je odgovoril: "Prisebno in precej samozavestno:"

"Ne, milostiva, on je moj brat!"

"Gašper, nocoj se mi je nujalo, da sva se odpeljala smučanje."

"Meni pa, Neza, se je sneg da sva že spet doma..."

POL MILLJONA ZA PLATINASTO LIŠICO

Na neki javni dražbi platinaških lišic odloženih v New Yorku dali 399 kož. Povprečna cena kožo je znašala 548 dolarov, najvišja cena pa je bila 1100 dolarjev...

OGLASAJTE V "ENAKOPR AVNOSTI"

RIDING HIGH AT ARENA RODEO, APRIL 18 THRU 27.

Rodeo

Judge Frank J. Merrick naznanja, da se bo vršilo v Areni skozi 18. aprila do 27. aprila Rodeo pod pokroviteljstvom American Legion Club. V predstavi bo Gene Autry s svojim najem. Gene Autry je znan na radio in na filmih. Vstopnice lahko dobite po \$1.15, \$1.50, \$1.95.

Veliki možje kot snubači

Precejšnjo število velikih mož je ostalo samskih, kar so imeli časa za vsakovrstna dela, saj ne za zakon. Raffaell in Michelangelo, Kant in Voltaire, Beethoven in Schubert in drugi spadajo sem. Na drugi strani pa ni tudi dovolj velikih duhov, ki so z mnogo trpljenja in pogosto z najoriginalnejšimi načini snuili svoje žene.

Slikarju Albrechtu Durerju je bilo 23 let, ko je povedel hčer svojega trgovca, Agnezo Frey, pred oltar. Že v svojem desetletnem letu se je seznanil s njo. Bil pa je preveč bojazljiv, da bi ji mogel priznati svoje ljubezni. Tako je je pošiljal skoraj vsak dan majhno risbo, pogosto samo srce, v katero je bil zapisan ime "Agneza". Včasih ji je poslal tudi risbo, ki da je pred sprejehom samemu sebi v njeni družbi sprejehoval ob reki Pegnitz, kar je njemu do takšnega srečanja ni prišlo. To je trajalo tako dolgo, da mu je dekle nekega dne pisalo: "Zadaj vedno samo zrak, kakaj nikoli ne spregovorim." Šele tedaj se je opomnil, da jo je prosil za roko. Eden izmed mož, ki niso imeli časa za snubitev, je bil izumitelj Edison. Delo ga je preveč zavaljavalo, da bi mogel dvoriti ženski. Nekega dne je delavka njegovo pozornost mlatela v njegovi delavnici. Njegov gledal je za njo in jo nepremično gledal. Dekle je postalo nemirno, menila je, da je napravil kaj narobe. Edison je to opazil, mož ki s svojimi ljudmi druzimo nikoli ni spregovoril besede, ki je vprašal, ali jo je prestrašil. Preden je mogla presenečena odgovoriti, jo je vprašal: "Ali hočete po prednosti, njenih nevarnosti se moramo vedno zavedati in jih odpravljati, kar nikakor ni težko."

ženskami plašnega učenjaka takoj zanimal. Prosil je dozdevno medijsko čudo za preiskavo. Pri tej priliki je razočarano ugotovil, da so oči dame popolnoma normalne. A obenem se je tako temeljito zagledal v te oči, da jo je že po nekaj dneh prosil za roko.

ALI JE CENTRALNA KURJAVA ZDRAVA?

Samo ob sebi je umevno, da je strokovno izvedena centralna kurjava higienična, kajti drugače bi je ne uvajali. Res je pa tudi, da so v zvezi s centralno kurjavo nekatere nevarnosti, ki se jih vedno ne zavedamo in ki utegnejo postati zdravju škodljive. Nevarno je že to, da živimo v prostoru s centralno kurjavo, tako da koža, ki ureja našo telesno toploto nima mnogo dela in se pomehkuži. Tega pa se večinoma ne zavedamo in kratak sprehod opoldne ali zvečer po svežem zraku to nevarnost lahko odpravi. Najlažje pozabljamo pri centralni kurjavi na to, da mora imeti zrak v prostoru neko zadostno količino vlage in da je treba to vlago redno nadomeščati s posodami, iz katerih vlaga izpuhneva. Skoraj popolnoma suhi zrak centralno kurjenih prostorov je pogostejši vzrok zimske hripavosti in kroničnih katarjev v grlu nego prehladi. Suhi zrak, pa naj ga občutimo še tako prijetnega, sluznice dihalnih organov namreč sčasoma razdraži, tako da morajo izločevati več tekočine nego normalno, da se ohranijo vlažne, in že to povzroča lahka vnetja. Če se temu pridruži še prehlad, potem je suhi zrak "najbolši" pripomoček, da ostane vsako zdravilo, ki ga vzamemo proti njemu brez učinka. Najsi bo centralna kurjava torej še tako higienična in naj ima še toliko prednosti, njenih nevarnosti se moramo vedno zavedati in jih odpravljati, kar nikakor ni težko.

NEPRICAKOVANO SVIDENJE

Mlad švedski kmečki sin je odšel v Ameriko, da bi se tam hitro nabral denarja. Ni imel sreče, razočaranja so mu vzela pogum, nazadnje niti svojcem ni več poročal o sebi, in to tembolj, ker so bili njegovi starši zoper to ameriško avanturo. Zaman so potem starši poizvedovali pri oblasteh po njem. Tedaj se je ena njegovih sester nekega dne kratkoma odročila, da odpotuje v Ameriko in ga sama poišče. Prišla je v New York, stopila k oblastem, povpraševala a med rojaki, a nihče ni njenega brata poznal. Ko je nekega dne spet hotela obiskati nekega rojaka in je stopila iz podtalne železnice, ji je padla torbica iz rok in nekoliko kovancev se je zakotalilo po tleh. Visok, plavalnas možak ji je pomagal pobirati — nenadno se je zdrznil. Švedski denar? Nagovoril je dekle v švedščini in nemalo se je začudila. Beseda je dala besedo in nenadno sta si padla vsa srečna v objem. Ustrezljivi neznanec ni bil namreč nihče drug nego njen brat, ki so ga tako dolgo iskali. Zdej se je odločil, da se vrne domov, kjer je venčar še najboljše.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Društveni KOLEDAR

- MARCH**
29. marca, sobota. — S S P Z Bowling League, priredijo plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
30. marca, nedelja. — Pevski zbori Sloga, Jadran in Slovan priredijo skupni koncert in ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
- APRIL**
6. aprila, nedelja. — Zarja priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
13. aprila, nedelja. — Društvo Spartans, 198 SSPZ, priredi plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
15. aprila, nedelja. — Ples priredi društvo Loyalites v Slovenskem domu na Holmes Avenue.
18. aprila, petek. — White Motor Union Local 32, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
19. aprila, sobota. — Slovenska zadrzna zveza priredi "Bowler's Ball" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
19. aprila, sobota. — Društvo št. 14 SDZ priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
19. aprila, sobota. — 23rd Ward demokratični klub, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
19. aprila, sobota. — West Side Interodge Bowling and Billiards priredijo banket in ples v Domu Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
20. aprila, nedelja. — Dram. društvo Ivan Cankar, predstava in ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
20. aprila, nedelja. — Mlad. pev. zbor "Škrjančki" priredi koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
20. aprila, nedelja. — Modern Crusaders Glee klub priredi koncert in ples v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
25. aprila, petek. — Martha Washington, št. 38 SDZ, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
26. aprila, sobota. — Društvo Sv. Cecilia, št. 37 SDZ, priredi plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
26. aprila, sobota. — Klub Jolly Fishermen priredijo plesno veselico v Twilight Ball Room.
26. aprila, sobota. — Jolly Fisherman priredi ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
26. aprila, sobota. — Društvo Strugglers SNPJ priredi ples v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
26. aprila, sobota. — Slovenska ženska zveza, št. 53 priredi pomladanski ples v Domu Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
27. aprila, nedelja. — Mladinski pevski zbor Slov. del. domu priredi koncert in ples v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
27. aprila, sobota. — Hrv. Katoliška Zajednica priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma
- na St. Clair Ave. in v spodnji dvorani banket.
27. aprila, nedelja. — Koncert in ples, priredi pevski zbor "Adrija" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
27. aprila, nedelja. — Mladinski pevski zbor "Kraljički" priredi koncert in ples v Slovenskem narodnem domu v Maple Heights.
- MAY**
3. maja, sobota. — Slovenska ženska zveza, št. 50 priredi plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
4. maja, nedelja. — Clevelandski, št. 14 SDZ priredijo plesno veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
4. maja, nedelja. — Pevsko društvo Planina priredi koncert v S.N.Domu na 9050 Stanley Ave., v Maple Heights, Ohio.
9. maja, petek. — Duquesne University Tamburica, priredi koncert v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
4. maja, nedelja. — Hrvatska Sloboda HBZ prireditev v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
10. maja, sobota. — Honor Guards SDZ priredijo ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
10. maja, sobota. — Honor Guards priredijo ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
10. maja, sobota. — Struggler's Bowling Team priredi ples v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
11. maja, nedelja. — Waterloo Grove, W. C. prireditev v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
11. maja, nedelja. — Slov. mlad. sola, prireditev v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
17. maja, sobota. — SVS Cadets priredijo ples v Twilight Ballroom na St. Clair Ave.
17. maja, sobota. — Clev. Athletics SNPJ, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
17. maja, sobota. — IWO štev. 1008 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
18. maja, nedelja. — koncert ženskega zbora "Cvet" v SDD na Prince Ave.
18. maja, nedelja. — Društvo "Nanos", SNPJ proslavlja 25-letnico z banketom v Domu Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
24. maja, sobota. — The Colonial Club, priredi ples v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
25. maja, nedelja. — Hrvatski Festival v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.
25. maja, nedelja. — Sezonska otvoritev farne SNPJ.
31. maja, 1. junija. — Slovenski dan v Euclidu v počast prvega pesniku Ivanu Zormanu.
- JUNE**
1. junija, nedelja. — Društvo št. 355 SNPJ iz Fairport Harbor, Ohio, priredi piknik na farmo SNPJ.
15. junija, nedelja. — Društvo "Napredek", št. 132 ABZ pri-

- redi piknik na Stuškovu farmi
15. junija, nedelja. — Društvo "Vipavski raj", št. 312 SNPJ priredi piknik na SNPJ farmi.
22. junija, nedelja. — Društvo Združeni bratje, št. 26 SSPZ priredi piknik na Stuškovu farmi.
29. junija, nedelja. — Progresivne Slovenke, krožek št. 3, priredijo Ljubljanski Velesejem na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.
29. junija, nedelja. — Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 71 A. B. Z. priredi piknik na Stuškovu farmi.
29. junija, nedelja. — Društvo Janeza Krstnika, št. 71 ABZ, priredi piknik na Stuškovu farmi.
- JULY**
4. julija, petek. — Four Points Tavern priredi piknik na Stuškovu farmi.
4. julija, petek. — Field Day priredi društvo Loyalites na S. N. P. J. farmi.
6. julija, nedelja. — Piknik kluba in Zarje na prostorih Clev. Federacije SNPJ.
13. julija, nedelja. — Piknik Slov. zad. zveze na Močilnikarjevi farmi.
13. julija, nedelja. — Društvo Brooklynski Slovenci, št. 48 S. D. Z. priredi piknik na prostorih doma Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
13. julija, nedelja. — Piknik kluba št. 49 JSZ na farmi SNPJ.
20. julija, nedelja. — Pevsko društvo "Zvon" priredi vrtno veselico na prostorih doma Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
20. julija, nedelja. — Pev. zbor "Slovan" priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.
27. julija, nedelja. — Piknik Slov. groceristov in mesarjev na Pintarjevi farmi.
27. julija, nedelja. — Društvo Svoboda, št. 748 SNPJ priredi veliko slavnost ob 5. obletnici obstoja na farmi SNPJ.
- AUGUST**
3. avgusta, nedelja. — Društvo "Soča", št. 26 SDZ priredi piknik na prostorih Doma Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
17. avgusta, nedelja. — Pevski zbor "Jadran" priredi piknik na prostorih Clevelandске Federacije S. N. P. J.
- OCTOBER**
11. oktobra, sobota. — Društvo Collinwoodske Slovenke, štev. 22 SDZ priredi banket ob priliki proslave 20-letnice v Slovenskem domu na Holmes Ave.
11. oktobra, sobota. — Društvo "Blejsko jezero", SDZ priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
12. oktobra, nedelja. — Dramsko društvo "Anton Verovšek" priredi igro in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
25. oktobra, sobota. — Slovenska Zadrzna Zveza priredi plesno veselico v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
26. oktobra, nedelja. — Društvo Vipavski raj, št. 312 SNPJ, obhaja 25-letnico v Slovenskem domu na Holmes Ave.
26. oktobra, nedelja. — Združene Slovenke, SDZ priredijo ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- NOVEMBER**
2. novembra, nedelja. — Pevski zbor "Jadran" priredi opereto v Slovenskem delavskem do-

- mu na Waterloo Rd.
9. novembra, nedelja. — Pevski zbor "Adrija" priredi koncert in ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
9. novembra, nedelja. — Društvo "V boj" SNPJ prireditev v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
15. novembra, sobota. — Collinwood Hive Mac. prireditev v Slovenskem delavskem domu, Waterloo Rd.
16. novembra, nedelja. — Mladinski pevsko zbor SDD priredi koncert in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
22. novembra, sobota. — Statettes klub priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
29. novembra, sobota. — Društvo "Washington" SZZ priredi plesno veselico v Slov. delavskem domu na Waterloo Road.
20. novembra, četrtek. — Koncert soc. Zarje na Zahvalni dan v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
- DECEMBER**
7. decembra, nedelja. — Društvo "Združeni bratje", št. 26 S. S. P. Z. priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
9. novembra, nedelja. — Društvo "V boj" štev. 53 S. N. P. J. bo proslavilo svojo 35-letnico obstoja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
13. decembra, sobota. — St. Clair Rifle and Hunting klub zpriedi banket v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
21. decembra, nedelja. — Božičnica Mlad. pev. zbora "Škrjančki" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

25. decembra, četrtek. — Socijalistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
25. decembra, četrtek. — Socijalistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
31. decembra, sredo. — Pevski zbor "Jadran" priredi silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
31. decembra, sredo. — Pevski zbor "Jadran" priredi Silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- 1942
10. januarja, sobota. — Pevski zbor "Adrija", priredi ples v Slovenske mdruštvenem domu na Recher Ave.

VSE KARKOLI
potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

6131 St. Clair Ave.
vhod na 62. cesti
Knausovo poslopje

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

- Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -**
- JOHN RENKO**
955 East 76th Street
- JOHN STEBLAJ**
1145 East 169 Street Kenmore 4630W
- JOHN PETERKA**
1121 East 68 Street Endicott 0653

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek! Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravništvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

V. J. KRIZANOVSKA

71

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih
IVAN VOUK

Toda razgovor se ni hotel zaviti in baron si je zastoj prizadeval poziviti ga. Valerija je odgovarjala mehko, ni kazala ne jeze ne sovražne hladnosti, vendar pa ju je ločila neka nevidna stena. Zlasti ona se je počutila neugodno. Mučila in poniževala jo je zavest, da jo on manj ljubi kakor ona njega, bala pa se je prestopiti mejo, ki jo je mož začrtal, in sram jo je bilo, da bi jo utegnila njena ljubezen premagati. Zdelo se ji je, da je tedaj kljub padcu, sramoti in obupnemu položaju uživala opojno srečo; tedaj sta bila njiju duši in telesi eno. Zdaj pa jo je mučil občutek, da je on izgubljen zanjo. Telo je bilo isto, toda duša je bila druga.

Medtem ko je on molče čaj pil, je Valerija skoraj pozabila na njegovo navzočnost in se z vso svojo bitnostjo prenesla v Montignoso ter se opajala s preteklostjo, ki je ni bilo več. V njenem spominu je oživel Paolo v vezenem kroju in s klobukom s peresom na črnih kodrih; v očeh ji je zagorela nekdanja strast, a na ustnih je čutila njegov žgoči poljub. Nenadoma se je stresla in se vzdrlonila.

Njeno roko je zagrabila hladna in trda roka, a njen raztreseni pogled se je srečal z moževim pogledom. Strašno bled se je sklonil nad njo.

— Giovanna! — je izpregovoril z gluhih glasom. — Oženi od sebe nesrečno preteklost, ki še vedno drži v oblasti tvoje duše; ne kliči varljivih prikazni iz izdajalskega močvirja, ki bi naju bilo kmalu požrlo, ne onečajač svoje bitnosti s temi strašnimi spomini, ki so naju tedaj zagrabili kakor tifuzna mrzlica in naju izročili peklenkim silam. Paolo Montignoso je bil brezvesten zločinec in aromati v njem utelešenih pragreh te ne sme več vznemirjati in mamiti. Prepovedujem ti to! Iz tvojih možganov izženem peklenke zapeljive slike.

Vstal je in iz njegovih oči se je zablistal žarek luči, ki jo je presunil. Valerija je gluho kriknila.

— Kaj si postal, da znaš brati moje misli in da poznaš tajne moje duše? — je rekla in pritisnila roko k svojemu trepetajočemu srcu.

— Da, Valerija, postal sem do neke stopnje jasnoviden in nevidne verige, ki so naju vezale v teku stoletij, mi olajšujejo sposobnost, brati iz tvoje duše. No, umiri se in ne trepeči, — je pristavil in ji položil svojo roko na glavo.

Od tega dotika jo je spreletela po životu prijetna toplota. — Črez nekaj trenutkov je zopet sedel in rekel z neodločnim glasom:

— Moram dostaviti nekaj besed glede pojasnitve najinih odnosov. V svojem srcu hraniš še mnogo žolča proti meni; razumem to in ti oprostam, toda motiš se, ako misliš, da te ne ljubim. Jaz te ljubim iz vse duše, toda to čuvstvo je zdaj drugačno, globlje in čistejše, dasi ravno ga smatraš za ravnodušnost. Nekaj stoji še med nama. To je prelom fluidskih vezi, ki naju vežejo. Leta ločitve so naju oddaljila drug drugemu in potrebno je nekaj časa, da se ta vez zopet obnovi in ojači. Dovolj, da te tudi jaz iskreno prosim

za odpuščanje za žalitve in sirove besede, ki so te po pravici užalile. Jeza je slab svetovalec. Vidim, da v svoji jezici ljubiš drugega Paola in nočeš imeti za moža pravega Pavla Roteršilda, in zato si me izgnala. Toda upam, da ne bo to izgnanje dolgo trajno, zakaj jaz želim iz vse duše popraviti prošlost, poravnati storjeno zlo in ti podeliti vso srečo, ki jo jaz premorem. Zato obljubi mi, Valja, da ko boš občutila, da ni več praznine med nama, mi to poveš; nestrpnost pričakujem tistega trenutka.

Ko je videl potok solz, ki so se vili iz ženinih oči, jo je pritegnil k sebi, jo poljubil na čelo in njegove tresoce se ustne so tiho govorile:

— Če boš čutila potrebo, izliti svojo dušo, pridil vselej k meni; čimprej se bova našla in bo nastalo med nama soglasje, tem boljše. Zdaj pa pojdi in odpočij si, draga, oba se morava umiriti.

VI.

Ko je prišel v svojo sobo, je padel v naslanjač in si otrli vlažno čelo. On ni pokazal svoje razburjenosti, toda ko je Valerija priklicala spomine iz preteklosti, ki je bila polna opojnega vonja strasti in pregreh, se mu je zavrtelo v glavi; kakor iz brezdna se je dvignil žgoč val in mu zalil možgane ter vzbudil v njem uporna čuvstva, o katerih je mislil, da jih je za vedno premagal. Hkratu je občutil praznoto svojega sedanjega življenja, a časa silnih strasti se mu je zdela tako vabljiva. — Popadla ga je brezumna groza poplajajočega se človeka. Naglo je skočil pokoncu, hladen pot ga je oblivljal in umil se je z

vodo, kateri je prilil nekaj dišeče esence, potem je vzel iz skrinje razpelo, padel na kolena ter začel goreče moliti.

Vstal je šele potem, ko sta ga minila mrz in slabost in ko ga je obilil obilen in topel pot. V tem trenutku je začutil na glavi toplo, dobro mu poznano roko, in slaboten glas, ki je prihajal od daleč in mu šepetal v uho:

— Sin moj, zadovoljen sem s teboj.

Baron je vztrepetal. Njegov posvetelel je čul nad njim in je torej videl težke trenutke, ki jih je preživel. Ta slučaj ga je tako živo spomnil na gospoda Žeralda, da je sklenil nemudoma pogledati tajinstveni dar in ga preizkusiti.

Zaklenil je duri od znotraj, potem je odprl omaro in si ogledal aparat. Bila je to plošča iz temne kovine z okroglo odprtino v sredi. Ta odprtina je bila videti veliko globlja kakor debelost okvirja; v notranjosti tega lijkaka so se prelivala vse barve mavričnega pasa. Nad odprtino je bil prijeten majhen organizem, podoben uri, z vzbočnimi žrkami; na eni strani je bil ročaj. Pod odprtino je bila vstavljena v majhni dolbini kroglica in zelenkaste tvarine. Pisano navodilo se je glasilo:

— "Upihni luč in porazmesti najprej črke tako, da sestaviš besede in formule, ki so spodaj označene in ki jih moraš izgovarjati, ko zažgeš kroglico iz zelenkaste tvarine. Nato zaobrni sedemkrat ročaj."

Ko je baron vse to napravil, se je aparat zavrtel z neznanom brzino; lijak se je podaljšal in se napolnil s črnimi oblaki, po katerih so švigali bliski. Iz notranjosti je zapihal veter in slišalo se je šumenje, kakor kadar veter maje drevesno listje. Silni piš vetra iz lijkaka je trajal dalje, nakar je postal veter vlažen in izparival močno vonjavo. Molče in kakor začaran je baron gledal čudno porozišče.

Lijkak je bil zdaj brez dna in iz njega je prihajala nejasna luč; potem pa je vse hkratu izginilo, tudi stena in aparat, a pred seboj, skoraj v območju roke, je

zagledal malo teraso indijskega dvorca; pri mizi sta sedela čarodej in Diomid Petrovič, ki je čital star rokopis.

— Dragi učenik! — je vzkliknil nehote baron.

— Dober večer, sin moj, — je odgovoril gospod Žerald, se nasmehnil in se dotaknil roke Diomida Petroviča, ki je vzkliknil od začudenja.

Očividno je tudi on videl barona, kakor je baron oba videl in slišal.

(Dalje sledi.)

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem našim prijateljem in znancem, kateri so meni in moji ženi napravili presencenje ob priliki najine 25-letnice poroke. Bilo je pa tako: nekega večera so prišli Mrs. Medved in Mrs. Ilc nas vabiti na surprise party, ki jo bodo priredili za Mr. in Mrs. Puntar na 8. februarja. Tisti večer so prišli zopet k nam Mr. in Mrs. Medved, Mr. Ilc, Mr. Jadsetić in Mrs. Lawrence in so rekli, da gremo skupaj na party v SND. Ko smo prišli v spodnjo dvorano, seveda jaz in moja žena sva prva vstopila v dvorano. Nič, da bi kaj vedela. Takoj pri vratih nas pa obsujejo naši prijatelji in znanci in nam povedo, da to je za nas in ne za Mr. in Mrs. Puntar. Po kratki debati mi je pa Anton Dolgan, moj tovaris, povedal, da je za nas in nobenega drugega. Potem se je pa pričela vesela zabava za vse skupaj. Vsi smo bili veseli in bil je res lep večer.

Posebna hvala gre Mrs. Jaksetić, Mrs. Medved, Mrs. Roje, Mrs. Ilc, Mrs. Puntar, Mrs. Selan, Mrs. Hocevar, kuharici, Misses Konestabo, Miss Billic, Miss Grabar, in Mrs. Kapel. Mr. Medved, Mr. Roje, Mr. Laginja, in Mr. Vic Zadnik. Prav lepa hvala Mr. Max Zelodcu za brezplačne polke in valčke. Presrečna hvala tudi našim sinovom Lewis in Herman in hčerki Irmi za tako lep šopek cvetlic.

Iskrena hvala vsem skupaj za tako krasen Kitchen Set, kateri nama bo ostal v trajnem spominu na vas prijatelje in znance. Ob takih prilikah vam boma rada povrnila. Prav posebna hvala naj sprejem Mrs. Jennie Jaksetić, ki se je vse to izmislila. Dalje Mr. Joseph Jaksetić.

Hvala izrekamo tudi sledečim: Mr. in Mrs. Joseph Logar; Mr. in Mrs. Joseph Lawrence; Mr. in Rudolph Bozeglav; Mr. in Mrs. Joseph Medved; Mr. in Mrs. Frank Azman; Mr. in Mrs. Mike Poklar; Mr. in Mrs. Dominie Dekleva; Mr. Andrew Valencic; Mr. in Mrs. Philip Zele; Mr. in Mrs. Joseph Konestabo; Mr. in Mrs. Penko iz Cornelia Ave.; Mr. in Mrs. Andrew Billic; The Buckeye Stars Club; Mrs. Billic in hčere; Mrs. Margaret Tursich; Mr. in Mrs. John Krebel; Mr. in Mrs. Mike Vidmar; Mr. in Mrs. John Marin.

Slovensko Katoliško Podporno društvo PRESVETEGA SRCA JEZUSOVEGA

— Samostojno —

Imenik društvenih uradnikov za leto 1941. Preds. John Levstik, 646 E. 115 St.; podpreds. Anton Hlapše; tajnik Leo Novak, 7610 Lockyear Ave.; blagajnik, Andrej Tekavc, 1023 E. 72 Place; zapisnikar Matija Oblak; vratar Matevž Debevec; zastopnika za Klub društev sv. Vida, Andrej Tekavc in Frank Petkovšek; nadzorniki: Frank A. Turek, Frank Petkovšek in Steve F. Pirnat; društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki. Društvene seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. V društvo se sprejema nove člane od 16. do 45. leta.

Oglašajte v —

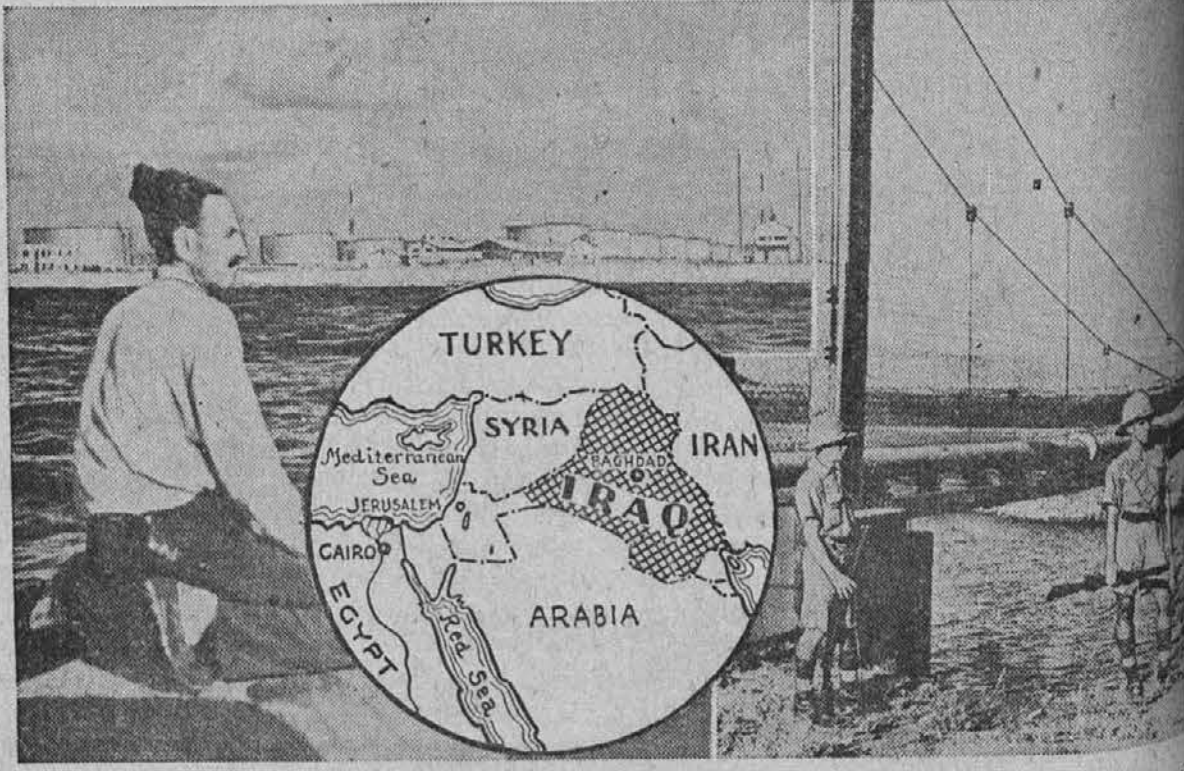
"Enakopravnosti"

cek; Mr. in Mrs. Anton Puntar; Mr. in Mrs. Thomas Legat; Mr. John Zetko; Mr. in Mrs. Joseph Jaksetić; Mr. in Mrs. Louis Laginja; Mrs. Terbizan; Mr. in Mrs. Joseph Bradac; Mr. in Mrs. Ralph Polsek; Mr. in Mrs. Frank Ilc; Mr. in Mrs. Charles Vik; Mr. in Mrs. Kapel iz Thames Ave.; Mrs. Louisa Lenarsic; Mr. in Mrs. Walter Lazar; Mr. in Mrs. Joseph Trebec; Mr. in Mrs. Anton Chandek; Mr. in Mrs. Anton Frank; Miss Joanne Gra-

har; Mr. in Mrs. John Renko; Mr. in Mrs. Anton Zadnik; Mr. in Mrs. John Race; Mr. in Mrs. Joseph Dolgan; Mr. in Mrs. Frank Brancel; Mrs. Jennie Ziggave; Novak Bakery Shoppe; Lions Milk Dairy; Mr. in Mrs. Steve Trebec; Mr. in Mrs. John Msrnik; Mrs. Helen Zadel; Mr. in Mrs. Jerry Krebel; Mr. in Mrs. Anton Dolgan; Mr. in Mrs. Anton Gombac; Mr. in Mrs. Srebot iz Holmes Ave.; Mr. in Mrs. Anton Kovacic; Mr. in Mrs.

Kastelic iz Deise Ave.; Mr. Mrs. Frank Roje; Mr. in Otilio Medves; Mrs. Jennie Ion; Mr. in Mrs. Mike Mihevc; Mr. in Mrs. Joseph Mihevc; in Mrs. Kapel iz East 159th St.; Mrs. Stradjod; Mr. Mike ward; Mr. in Mrs. Sajovec; East 152nd St.; Mr. in Mrs. ton Zadel. Se enkrat najlepša hvala skupaj Mr. in Mrs. Louis Stav 1019 East 68th

Olje v Iraku — cilj nemške ofenzive?

Na sliki vidimo domačega prebivalca v Iraku, ki gleda proti oljnim napravam v Mosul, jih kontrolirajo Angleži. Na desni sta dva angleška vojaka, ki strazita dovodne cevi, po katerih teče olje k morju, v sredi pa je zemljevid Bližnjega vzhoda.

Izdelovanje plinskih mask

Na sliki vidimo prizor v tovarni v Edgewoodu, Md., kjer izdelujejo plinske maske za uporabo kakor tudi za civilno prebivalstvo Zedinjenih držav. Slika kaže maske v različnih stopnjah nastopi, v sredi pa je ameriški vojak z masko na obrazu.

V vsaki slovenski hiši s tukaj rojeno odraslo mladino bi morala biti knjiga

"From Many Lands"

Spisal LOUIS ADAMIČ

Ta najnovejša knjiga našega slavnega rojaka je zbudila občo pozornost in odlično priznanje v ameriški javnosti.

"The New York Times" piše: "S to knjigo se je Louis Adamič lotil največjega problema, pred katerim stoji Amerika... Problem, katerega je načel, je tisočkrat težji kot gradnja Boulder ali Grand Coulee jez, in v svojih končnih zapletljivih je celo težji kot so dnevni problemi, katere rešuje predsednik Roosevelt ter oni, o katerih pravi Wendell Willkie, da se jih je voljan lotiti..."

"The Philadelphia Inquirer" piše: "Redkokdaj je še Amerika čula tako prepričevalen argument za ideal edinstva — apel, ki bi zvenel tako čisto in resnično, kot nam ga nudi Louis Adamič v tej svoji najnovejši knjigi."

"The Cleveland Press" pravi: "Louis Adamič, avtor del kot 'The Native's Return' in 'My America,' je napisal važno in misel izzivajočo knjigo pod imenom 'From Many Lands.'"

Naročila za knjigo "From Many Lands" sprejema uprava "Enakopravnosti", 6231 St. Clair Ave. Vse knjige, ki jih naročite pri nas, so lastnoročno pisane od pisatelja L. Adamiča. Cena \$3.50; po pošti 10c več.

POZIV NA SEJO

Redna seja vseh, ki imajo ključke od kluba Slov. društ. doma na Recher Ave., se vrši v SREDO 26. MARCA ob 7:30 zvečer. Navzočnost vseh je potrebna.

ANTON OGRIN, tajnik.

VAS NAJBLIŽNI

1941

AUTO LICENSE

BUREAU

sedaj odprto pri

Euclid Body and Fender Repair

vogal Abbey in East 185th St.

nasproti Woolworth's 5 & 10

Prinesite seboj vaš "bill of sale" ali "certificate of title."

LEE HASSETT, DEPUTY REGISTRAR

Točna postrežba

KADAR želite poslati denar v staro domovino, vsaka pošiljatev je garantirana;

KADAR rabite krstni ali rojen list iz starega kraja;

KADAR potrebujete notarske listine ali notarski podpis in

KADAR želite napraviti prošnje za prvi ali drugi državljski papir, se vedno obrnite na:

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.,

v Slov. Narodnem Domu